Teodise ve İnsan Sorumluluğu

Kötülük Problemini ve İlahi Adaleti Yeniden Düşünmek

Bu sunum, yüzyıllardır sorulan 'Kötülük Problemi'ne (Teodise) farklı bir bakış açısı sunmaktadır. Acının varlığı Tanrı'nın ihmali midir, yoksa insanın sınavı mı?

NotebookLM

En Ağır Soru: Masumlar Neden Acı Çekiyor?

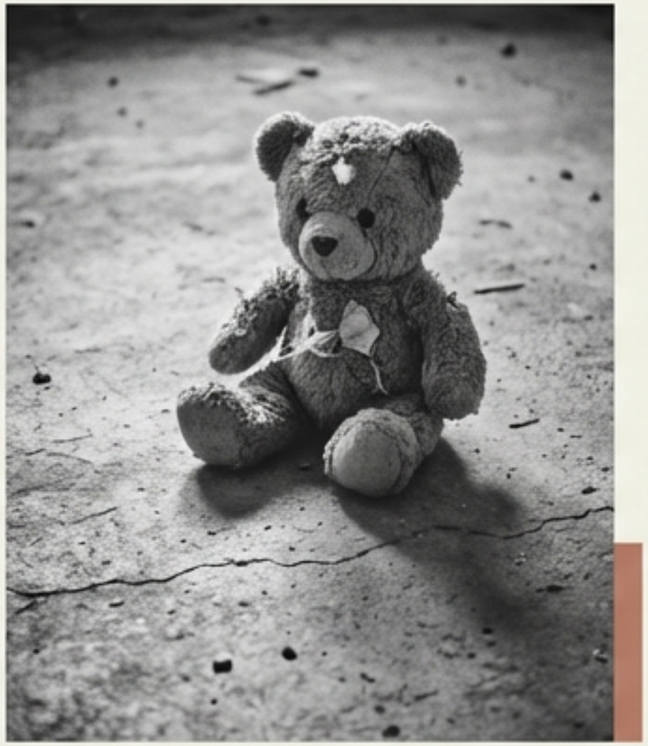

“Tanrı varsa, neden çocuklar hayatlarını kaybediyorlar?”

Bu, insanın Tanrı hakkında bildiği her şeyi bir anda sorgulatabilecek kadar ağır bir sorudur. Bu soruyu sadece akılla değil, vicdanla da duymak gerekir. Ancak, acıyı görmek ile acının nedenini doğru okumak aynı şey değildir.

NotebookLM

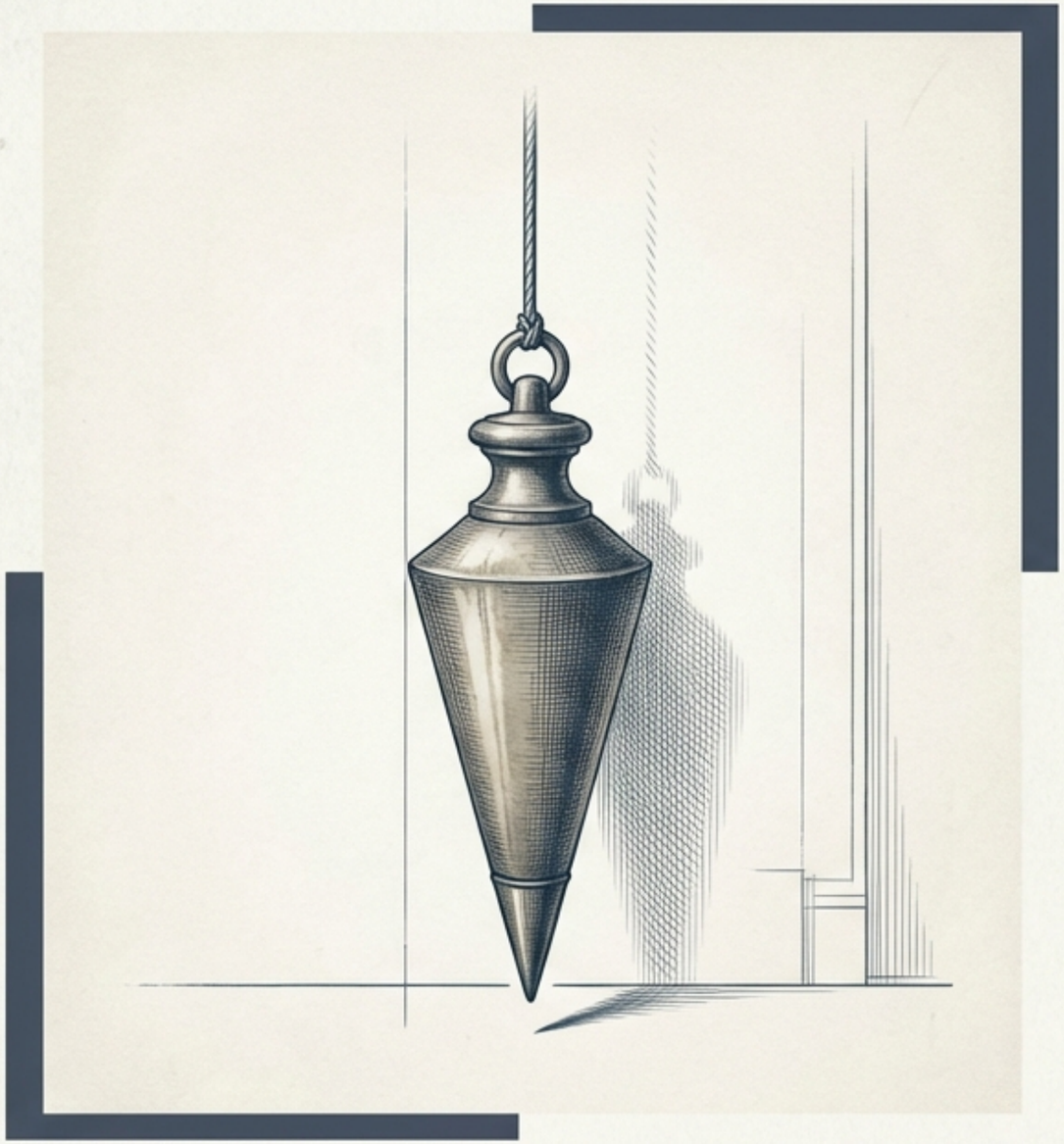

Yasanın Tarafsızlığı ve Düzenin Gerekliliği

Evren istikrarlı yasalarla işler. Yerçekimi, bir çocuk için de bir yetişkin için de aynı şekilde çalışır.

Biyolojinin ve fiziğin kuralları kimseye ayrıcalık tanımaz.

Bu “tarafsızlık,” yaşamı mümkün kılan düzenin ta kendisidir. Eğer sonuçlar sürekli Tanrı tarafından değiştirilseydi, evrende neden-sonuç ilişkisi ve istikrar kalmazdı.

NotebookLM

Erdemin Bedeli

Eğer herkes ihtiyaç duyduğu anda mucizevi bir biçimde doyurulsaydı, merhamet dediğimiz şey bedeli olmayan bir refleks haline gelirdi.

Karakter, ancak sonuçların gerçek olduğu bir zeminde gelişir.

İnsan doğası, paylaşmayı ve empatiyi ancak başkasının açlığını gerçekten gördüğünde öğrenir. Acının varlığı, gelişim için gerekli olan geri bildirimi sağlar.

NotebookLM

Özgür İradenin Zemini

Dünya, sürekli müdahale edilen ve sonuçların her an yeniden yazıldığı bir yer olsaydı, seçimlerimizin bir anlamı kalmazdı.

Sorumluluk ortadan kalktığında, özgürlük de kaybolur.

Özgür irade, tam da bu düzenin tarafsızlığından doğar.

NotebookLM

Fail Kim? Düzen mi, Tercih mi?

Global Food Production

Food Distribution

Dünyadaki gıdanın büyük bir kısmı çöpe atılırken, başka bir yerde çocukların açlıktan ölmesi Tanrı'nın iradesi değil, insanın tercihleridir.

Açlığın temel nedeni evrenin yasaları değil, insanın bu düzen içinde ne yaptığıdır (veya yapmadığıdır).

Tanrı evrene yasaları vermiştir; ancak adaleti, paylaşımı ve merhameti uygulama görevini insana bırakmıştır.

NotebookLM

Kaynağın Ayrımı: İyilik ve Nefs

«Sana gelen iyilik Allah'tandır. Başına gelen kötülük ise nefsindendir.» (Nisa, 79)

İyilik (Allah'tan)

Allah kaynakları ve yaşam kanunlarını verir.

Kötülük (Nefs'ten)

Kötülük (tecavüz, emperyalizm, sömürgecilik, cinayet), insanın nefsine yenik düşmesi sonucunda ortaya çıkar. Bunlar Allah'ın yasakladığı, ancak insanın özgür iradesiyle seçtiği eylemlerdir.

NotebookLM

İnsan Faktörü ve Suçun Adresi

~~İŞGAL~~
~~SÖMÜRÜ~~
~~HIRSIZLIK~~
~~CİNAYET~~

Allah bunların yapılmasını yasaklamıştır. Eğer bir toplumda kötülük varsa ve eğitimle veya ceza sistemiyle düzeltilmiyorsa, suçlu Allah değil insanlardır.

Masumun acısı Tanrı'nın ihmali değil, insanın ihmalidir.

NotebookLM

Toplumsal Bağışıklık Sistemi

«EMRİ BİL MARUF NEHYİ ANIL MÜNKER» (İYİLİĞİ EMRETMEK KÖTÜLÜĞÜ ENGELLEMEK)

Kötülükleri önlemek, insana verilen bir görevdir. Bu görev, fert, aile ve toplumun güvenliği için hayati öneme sahiptir. Tıpkı bir bağışıklık sistemi gibi, bu mekanizma çalışmazsa toplumsal bünye çöker.

NotebookLM

İmam Gazâli'nin Uyarısı

> **Şayet tebliğ ortadan kaldırılıp, ilim ve amel de ihmal edilseydi...**

1. Peygamberlik atalete uğrar (etkisizleşir).
2. İhtilaflar çoğalır.
3. Sapıklık ve cehalet ortalığı kaplar.
4. Fesat her tarafı sarar.

Uyarı, toplumsal çöküşün kaçınılmaz olduğunu vurgular.

NotebookLM

Tarihsel Bir Ders: Sessizliğin Laneti

Mâide, 5/2 ve Ali İmrân, 104

İsrailoğulları'ndan inkar edenler, işledikleri fenalıklardan **birbirlerini** vazgeçirmeye çalışmadıkları için kınanmıştır.

"Yapmakta oldukları şey ne kötü idi."

Hoşgörü adına kötülüklere müdahale etmemek veya "bana ne" demek, toplumu felakete sürükler.

NotebookLM

Hoşgörü mü, Vurdumduymazlık mı?

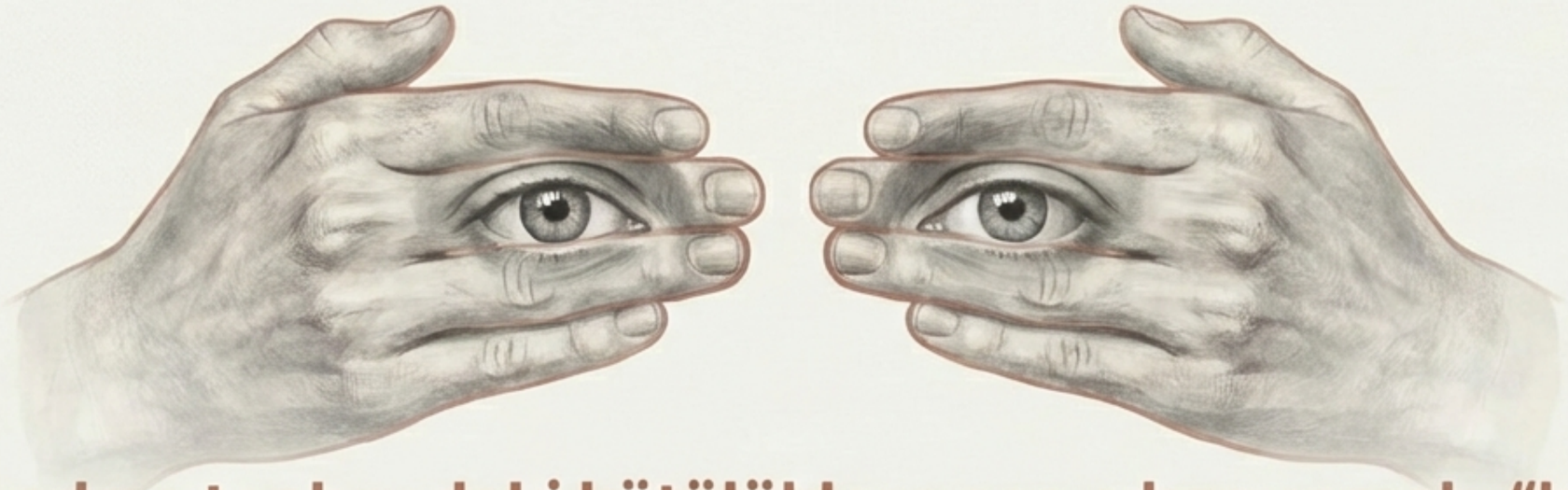

Hoşgörü adına toplumdaki kötülüklere ses çıkarmamak, “hoşgörü” değil, vurdumduymazlıktır.

Bu ihmalden, kötülüğe katılan ya da katılmayan herkes zarar görür. Toplumu ilgilendiren problemler, ancak toplumun bütünü tarafından organize bir şekilde çözülebilir.

NotebookLM

Sorumluluk Denklemi

TANRI'NIN ROLÜ
Yasalar (Düzen)
Kaynaklar
Akıl
Vahiy (Yol Göstericilik)

↓

İNSANIN ROLÜ
İrade
Seçim
Uygulama
Paylaşım

↓

SONUÇ
SINAV

Suçu Tanrı'ya atmak, insanın kendi sorumluluğundan kaçışıdır.

NotebookLM

Soruyu Kendine Çevir

Acının varlığı Tanrı'nın yokluğunu mu kanıtlar, yoksa Tanrı'nın bize bıraktığı sorumluluğun büyüklüğünü mü?

Biz kendi sorumluluğumuzda olanı yapmayıp suçu Tanrı'ya mı atıyoruz?

Masumun acısı Tanrı'nın ihmali değil, insanın sınavıdır.

NotebookLM

Sorguyu bırak. Harekete geç.

Emri bil maruf, nehyi anil münker.

NotebookLM